

Middelnederlands toneel

Teksten

De vier abele spelen en de bijbehorende kluchten in een editie naar keuze (bijvoorbeeld: G. Komrij (bewerking), *De abele spelen*. 's-Gravenhage, 1989).

Een exempel, tekst 57 uit M.-J. Govers e.a. (ed.), *Het Geraardsbergse handschrift. Hs. Brussel, Koninklijke Bibliotheek Albert I, 837-845*. Hilversum, 1994, p. 72-77. Ook beschikbaar op de site van het Huygens Instituut:

<http://www.huygensinstituut.knaw.nl/epub/mvn/geraardsbergen/f120v.html#GBHS57>

'Van den langhen Wagen, met zijn lichte vracht'. In: *Veelderhande geneuchlijcke dichten, tafelspelen ende refereynen*. Uitgegeven vanwege de Maatschappij der Nederlandsche letterkunde te Leiden. Utrecht, 1971, p. 157-161. (herdruk van Leiden, 1899). Ook in de DBNL.

'Een cluijte van Plaijerwater' en 'Een ghenouchelicke clute van Nu Noch', in: P. Leendertz, *Middelnederlandsche dramatische poëzie*. Leiden 1907, p. 160-180 en 198-212.

Het spel van de V vroede ende van de V dwaenze maegden. Ed. M. Hoebeke, 1959. Zwolse drukken en herdrukken.

Maria op de markt. Middeleeuws toneel in Brussel. Vertaling W. Kuiper en R. Resoort. Amsterdam, 1995. Lees hierbij ook de editie Beuken: *Die eerste bliscap van Maria en Die sevenste bliscap van onser vrouwen*. Ingeleid en van aantekeningen voorzien door W.H. Beuken. 2e druk. Culemborg, 1978 (ook op DBNL).

W. Hüsken (ed.), *De Spelen van Cornelis Everaert*. 2 dln. Hilversum, 2005. Hieruit: 'Esbatement van den Visscher', dl. 2, p. 628-644. (vgl. Kramer & Tersteeg).

M. de Jong, *Drie zestiende-eeuwse esbatementen (...)*. Amsterdam, 1934. Hieruit: 'Van den Blinde diet tgelt begroef' en 'Esbatement van den luijstervinck', p. 65-84 en 85-116. (De eerste tekst ook in: W.N.M. Hüsken, B.A.M. Ramakers en F.A.M. Schaars, *Trou moet blijcken*>. Bronnenuitgave van de boeken der Haarlemse rederijderskamer 'de Pellicanisten'. Assen, 1997. Deel 7, Boek G, 44r-49r). (vgl. Kramer & Tersteeg).

Studies

H. van de Bergh, *Teksten voor toeschouwers. Inleiding in de dramatheorie*. Derde, herziene druk. Muiderberg, 1988 (of een andere druk). Hieruit: Hoofdstuk 1-3 (p. 13-95).

H. van Dijk, A.M.J. Uitdehaag, H.T.M. van Vliet, 'De kompositie van de Cluijte van Playerwater'. In: *De nieuwe taalgids* 65 (1972), p. 424-440.

H. van Dijk, 'The drama texts in the Van Hulthem manuscript'. In: Erik Kooper (ed.), *Medieval Dutch Literature in its European Context*. Cambridge, 1994, p. 283-296.

H. van Dijk, 'Als ons astrominen lesen. Over het abel spel *Van den winter ende vanden somer*'. In: A.M.J. van Buuren e.a., *Tussentijds. Bundel studies aangeboden aan W.P. Gerritsen ter gelegenheid van zijn vijftigste verjaardag*. Utrecht, 1985, p. 333-335.

H. van Dijk, 'The structure of the sotternieën in the Hulthem manuscript'. In: H. Braet e.a., *Theatre in the Middle Ages*. Leuven, 1985, p. 238-250.

Hans van Dijk, Bart Ramakers e.a., *Spel en spektakel. Middeleeuws toneel in de Lage Landen*. Amsterdam 2001. Hieruit: de inleiding en circa vier artikelen naar keuze.

R.L. Erenstein (hoofdred.), *Een theatergeschiedenis der Nederlanden. Tien eeuwen drama en theater in Nederland en Vlaanderen*. Amsterdam, 1996. Hieruit: 7 bijdragen naar keuze.

Wim M.H. Hummelen, *Repertorium van het Rederijersdrama, 1500 - ca. 1620*. Assen, 1968. [bekijk de opzet en bruikbaarheid voor het onderzoek van dit naslagwerk].

W.M.H. Hummelen, 'Tekst en toneelinrichting in de abele spelen'. In: *Ntg* 70 (1977), p. 229-242.

W.M.H. Hummelen, 'Toneel op de kermis: van Bureghel tot Bredero'. In: *Oud-Holland* 103 (1989), p. 1-45. Ook in de DBNL.

J. Koekman, 'De stilte rond Sanderijn. Over het abele spel Lanseloet van Denemerken'. In: E. van Alphen en M. Meijer, *De canon onder vuur. Nederlandse literatuur tegendraads gelezen*. Amsterdam, 1991, p. 20-34.

F. Kramer en J. Tersteeg, 'Theatergroep Marot speelt rederijkerstoneel'. In: *Jaarboek van de Koninklijke soevereine hoofdkamer van retorica 'De Fontaine' te Gent* (1997-1998), N.R. 39-40, p. 103-178.

O.S.H. Lie, 'Het abel spel van Lanseloet in het handschrift-Van Hulthem: hoofse tekst of stadsliteratuur?'. In: H. Pleij, *Op belofte van profijt. Stadsliteratuur en burgermoraal in de Nederlandse letterkunde van de Middeleeuwen*. Amsterdam, 1991, p. 200-216.

E. Mantingh, '..."twelke al gheviel int Spel van Strasengijs". Naar aanleiding van een ongekend drama in Oudenaarde anno 1373'. In: *Queeste* 7 (2000), p.38-48.

Th. Meder, 'Esmoreit: de dramatisering van een onttoverd sprookje'. In: *Queeste* 3 (1996), p. 18-24.

Elsa Strietman, 'The Low Countries'. In: E. Simon (ed.), *The theatre of medieval Europe. New research in early drama*. Cambridge etc., 1991, p. 225-252 + Bibliography.

Garnt Stuiveling, 'De structuur van de abele spelen'. In: G. Stuiveling, *Vakwerk. Twaalf studies in literatuur*. Zwolle, 1967, p. 7-43.

M. Schenkeveld- van der Dussen, *Nederlandse literatuur, een geschiedenis*. Groningen, 1993. Hieruit: [12] H. van Dijk, '14 mei 1364: De graaf van Blois bezoekt een zoldertheater in Dordrecht - Middelnederlands theater', p. 62-67 en [26] W.M.H. Hummelen, '12-23 juni 1539: Negentien rederijerskamers nemen deel aan een wedstrijd te Gent - Rederijersdrama en Reformatie', p. 142-146.